

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně: **Mgr. D. Š.**
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Trnkou
se sídlem Opletalova 983/45, Praha 1

proti

žalované: **Česká lékárnická komora**
se sídlem Rozárčina 1422/9, Praha 4
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Švejnohou
se sídlem Korunní 2569/108, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 2. 11. 2023, č. j. 974/ČR/2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým Čestná rada žalované shledala žalobkyni vinnou ze spáchání disciplinárního deliktu spočívajícího v závažném porušení povinností člena žalované uvedených v § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, v § 7 odst. 1 písm. a) Organizačního řádu žalované, v § 79 odst. 6 ve spojení § 8 odst. 8 a s § 82 odst. 3 písm. e) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, v § 22 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, a v bodě 12) Etického kodexu žalované.
2. Porušení povinností spočívalo v tom, že žalobkyně jako vedoucí lékárník lékárny Juliánov, provozované společností Jipharm s.r.o. jako poskytovatelem zdravotních služeb (dále jen „provozovatel“), přinejmenším v období od 1. 7. 2021 do 7. 10. 2021 připustila nesprávné vedení skladové evidence léčivých přípravků v lékárně spočívající v evidenčním nenaskladnění dodaných léčivých přípravků uvedených na specifikovaných dodacích listech, čímž připustila zacházení s těmito léčivými přípravky blíže neobjasněným způsobem, když v rozporu se zákonem č. 378/2007 Sb. nebyl proveden v lékárnickém informačním systému žádný záznam a inspektorům žalované nebyl předložen žádný doklad o řádném nakládání s těmito léčivými přípravky způsobem přípustným dle zákona č. 378/2007 Sb.
3. Za uvedené skutky uložila žalovaná žalobkyni disciplinární opatření dle § 18 odst. 3 písm. c) zákona č. 220/1991 Sb. spočívající ve vyloučení žalobkyně z komory.
4. Žalobkyně v žalobě uvedla, že Čestná rada žalované shledala žalobkyni vinnou výlučně na základě výsledku správního řízení, resp. rozhodnutí Státního ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen „SÚKL“) ze dne 28. 11. 2022, č. j. sukl259968/2022, které skutkově vychází ze skutečností údajně zjištěných kontrolou provedenou SÚKL dne 12. 10. 2021, zachycenou v protokolu o kontrole SÚKL ze dne 6. 4. 2022, sp. zn. sukl281769/2021.
5. Rozhodnutím SÚKL byl provozovatel shledán vinným ze spáchání přestupku dle § 103 odst. 9 písm. d) zákona č. 378/2007 Sb., kterého se dopustil ve formě pokračování v přestupku tím, že v kontrolované lékárně nevedl úplnou a průkaznou evidenci skladových zásob, příjmu a výdeje léčivých přípravků uvedených v § 75 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 378/2007 Sb. po jednotlivých položkách umožňujících rozlišit lékovou formu, množství účinné látky obsažené v jednotce hmotnosti, objemu nebo jednotce lékové formy, typ obalu a velikost balení léčivého přípravku, včetně kódu léčivého přípravku pokud byl SÚKL přidělen, když v období od 12. 12. 2020 do 7. 10. 2021 nezavedl do evidence skladových zásob, příjmu a výdeje v kontrolované lékárně v rozhodnutí specifikované léčivé přípravky, čímž porušil § 82 odst. 3 písm. e) zákona č. 378/2007 Sb., za což mu byla uložena pokuta ve výši 900 000 Kč.
6. Žalobkyně nebyla a ani nemohla být účastníkem správního řízení a kontrolního řízení, neboť jsou vedena toliko mezi provozovatelem a SÚKL a žalobkyně o jejich zahájení, průběhu a výsledku nebyla ze strany provozovatele ani jiným způsobem informována. Jak se uvádí v protokolu o kontrole, provozovatel byl ze strany SÚKL opakovaně vyzván k předložení požadovaných dokladů, leč výzvě nevyhověl. Výslovně tak neučinil z obavy, že by si předložením předmětných dokladů přivodil soukromoprávní sankci ze strany smluvních partnerů ve formě pokuty. Procesní postup provozovatele v kontrolním a

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

správním řízení je výhradně jeho záležitostí, přičemž jeho zájem na výsledku řízení se nemusí nutně shodovat se zájmem žalobkyně.

7. Žalobkyně nemohla navrhopvat nebo předkládat důkazy k vyvrácení kontrolních zjištění ze strany SÚKL. Tvrzení žalované, že žalobkyně tak mohla učinit v rámci disciplinárního řízení, je liché. Od uskutečnění předmětné kontroly do doby vydání napadeného rozhodnutí uplynuly 2 roky. Lze si jen stěží představit, že by žalobkyně, navíc v postavení zaměstnance, byla schopna po tak dlouhé době doložit adekvátní důkazy.
8. Žalovaná rezignovala na jakoukoli vlastní kontrolní činnost a vyšla bez dalšího ze závěrů kontrolního a správního řízení s provozovatelem.
9. Namítaná jednání, i kdyby se stala, nemohou být přičítána žalobkyni, resp. ta za ně nemůže být odpovědná, neboť je nezávinila. Odpovědnou osobou je dle § 82 odst. 3 písm. e) zákona č. 378/2007 Sb. provozovatel.
10. Nesprávný je závěr Čestné rady žalované, že zavinění žalobkyně mělo přinejmenším formu nepřímého úmyslu, jenž byl dovozen z rozsahu protiprávní činnosti provozovatele a mimořádně vysokého množství léčiv. Žalobkyně při jednání před Čestnou radou žalované dne 2. 11. 2023 prostřednictvím zástupce uvedla, že o protiprávní činnosti provozovatele nic nevěděla, aktivně se jí neúčastnila a neměla možnost ji ovlivnit. Jelikož absentuje jednání žalobkyně a namítaný delikt s ním ani nesouvisí, nemůže se jednat ani o zavinění ve formě nedbalosti. Žalobkyně je trestána za jednání provozovatele, které nemohla z podřízené a na provozovateli ekonomicky závislé pozice zaměstnance ovlivnit, i kdyby o něm věděla. Na žalobkyni jsou tak kladeny nepřiměřené nároky a fakticky se na ní požaduje absolutní odpovědnost za bezchybný stav evidence. Žalobkyně by *ad absurdum* byla odpovědná i za chybu v evidenci způsobenou např. drobnými krádežemi.
11. Žalobkyně považovala uloženou sankci za nepřiměřenou a její odůvodnění za nepřezkoumatelné. Poukázala na čl. 26 Listiny základních práv a svobod zaručující právo na svobodnou volbu povolání. Návazně na to je zakázáno ukládání likvidačních a nepřiměřených pokut (nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02 a sp. zn. Pl. ÚS 416/04).
12. Čestná rada žalované sankci odůvodnila na str. 19 napadeného rozhodnutí s tím, že nepostačuje uložení pokuty ani podmíněného vyloučení z komory. Žalobkyně považovala zdůvodnění neuložení méně přísné sankce za nedostatečné, přičemž zdůraznila, že žalovaná za obdobná porušení povinností většinou uděluje pokuty, čímž porušila zásadu legitimního očekávání.
13. Žalobkyně zopakovala, že o činnostech, jež jí jsou kladeny za vinu, neměla povědomí, aktivně se na nich nepodílela a z pozice zaměstnankyně je nemohla zamezit. Znovu rozporovala spáchání deliktu přinejmenším v nepřímém úmyslu, což se promítlo do intenzity ukládané sankce.
14. K tvrzení Čestné rady žalované, že se uložené disciplinární opatření nevymyká dosavadní praxi, a to s odkazem na rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 26. 11. 2018, č. j. 759/ČR/2018, které taktéž uložilo vyloučení z komory, žalobkyně podotkla, že se nejedná o skutkově obdobný případ. V daném případě stěžejní disciplinární delikt spočíval ve vydávání léků na lékařský předpis nelékárníky mimo prostory lékárny, přičemž tamější disciplinárně obviněná doznala, že o této praxi věděla a sama ji realizovala. Závažnost jednání tamější disciplinárně obviněné byla zvýšena tím, že proti ní již proběhlo disciplinární řízení za obdobné jednání.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

15. Žalobkyně měla za to, že i pokud by jí vytýkané jednání naplňovalo formální znaky disciplinárního deliktu, nenaplnělo by materiální znak, tj. vyšší stupeň škodlivosti porušující či ohrožující zájem společnosti, neboť nebyl prokázán ke každému vytýkanému jednání.
16. Závěrem žalobkyně navrhla případnou moderaci trestu soudem.

Vyjádření žalované

17. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout.
18. Pokud jde o žalobní námitku, že Čestná rada žalované shledala žalobkyni vinnou výlučně na základě výsledku správního řízení vedeného SÚKL, resp. jeho rozhodnutí, žalobkyně tento názor přednesla již během disciplinárního řízení a napadené rozhodnutí ho vypořádává. Na uvedeném procesním postupu žalovaná nespatořovala jakýkoli nedostatek či procesní pochybení. Disciplinární obvinění a výrok napadeného rozhodnutí se skutečně opírá převážně o protokol z kontroly vyhotovený inspektory SÚKL, přičemž žalobkyně nikdy nenamítla, že by byl věcně nesprávný. Jak vyplývá z kontrolního protokolu SÚKL, žalobkyně se kontroly sama účastnila. Nelze tak uvěřit jejímu tvrzení, že o zjištěných pochybeních nevěděla a rozhodnutí v řízení SÚKL proti provozovateli lékárny pro ni bylo překvapením.
19. Žalovaná dále odkázala na § 73 odst. 2 správního řádu, dle něhož je pravomocné rozhodnutí závazné pro všechny účastníky a pro všechny správní orgány, tedy i pro žalovanou.
20. Pokud měla žalobkyně za to, že byla zkrácena na svých procesních právech tím, že v řízení vedeném SÚKL nebyla účastníkem, neměla přístup k důkazům a nemohla ovlivňovat jeho průběh, mohla to uplatnit v disciplinárním řízení či ve správní žalobě. To však neučinila, nedostavila se ani na jednání Čestné rady žalované, přestože bylo pro tento účel opakovaně odročeno. Prostřednictvím svého právního zástupce uvedla pouze obecné výhrady k postupu dokazování a předestřela právní názor, že protiprávní nakládání s léčivý v jí vedené lékárně jí není přičitatelné a je za něj odpovědný pouze provozovatel lékárny. K provedeným důkazům (zejm. zápisu z kontroly SÚKL a rozhodnutí SÚKL) se žalobkyně ani prostřednictvím svého zástupce nijak nevyjádřila, ani nenavrhla provedení jiných důkazů.
21. Tvrdí-li nyní žalobkyně, že od kontroly lékárny ze strany SÚKL a vydání rozhodnutí vůči provozovateli lékárny uplynula příliš dlouhá doba (2 roky), aby po ní šlo spravedlivě požadovat předložení důkazů či vyjádření k obsahu této kontroly, nelze žalobkyni přisvědčit. Žalobkyně se kontroly ze strany SÚKL sama účastnila, a i kdyby si do té doby nebyla vědoma jakýchkoli pochybení ve vedení evidence, což je vzhledem k její funkci velmi nepravděpodobné, přinejmenším ode dne kontroly, tj. 12. 10. 2022, si musela být těchto pochybení vědoma, či, pokud pochybovala o správnosti zjištění kontroly SÚKL, měla jako vedoucí lékárník podniknout kroky vedoucí ke zjištění, zda je v jí vedené lékárně správně evidován příjem léčivých přípravků.
22. Disciplinární řád žalované v § 12 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 11 odst. 1 stanoví, že disciplinární řízení musí být zahájeno nejpozději do dvou let ode dne, kdy ke spáchání disciplinárního deliktu mělo dojít; tato lhůta byla dodržena. Po tuto dobu lze záznamy minulosti, ať již v paměti dotčených osob či na hmotných nosičích, považovat stále za

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

dostatečně čerstvé a po disciplinárně obviněném lze spravedlivě požadovat, aby předložil důkazy na podporu svých tvrzení.

23. Pokud jde o otázku přičitatelnosti, žalovaná se domnívala, že jde o pojem týkající se deliktů odpovědnosti právnických osob. Žalobkyně tedy svým tvrzením míří na otázku odpovědnosti vedoucího lékárníka za porušení povinností dle zákona č. 378/2007 Sb., jejichž adresátem je provozovatel lékárny. Skutek žalobkyně je ovšem formulován tak, že žalobkyně toto protizákonné jednání ve velkém rozsahu připustila, nikoli, že se jej sama dopouštěla. Její odpovědnost tedy plyne především z § 79 odst. 6 zákona č. 378/2007 Sb., dle něhož je vedoucí lékárník osobou odpovědnou za zákonné nakládání s léčivými přípravky v lékárně. Je tak zcela v souladu s právem, že je za stejné protiprávní jednání v přestupkovém řízení vedeném SÚKL postihován provozovatel a v disciplinárním řízení před Čestnou radou žalovaná vedoucí lékárník.
24. Co se týče zavinění, Čestná rada žalované vzala v potaz zejména funkci žalobkyně v předmětné lékárně jako vedoucího lékárníka, tedy funkci primárně odpovědnou za řádný provoz lékárny, a zároveň i kontrolní zjištění ze strany SÚKL, z něhož plyne rozsah a dlouhodobost nesprávného vedení evidence, a dospěla k závěru, že se činnost vymezená ve výroku napadeného rozhodnutí nemohla dít bez vědomí a srozumění žalobkyně. Tvrzení žalobkyně, že nevěděla o nenaskladňování léčivých přípravků, Čestná rada žalované neuvěřila.
25. Žalobkyně přestřela svou představu o povinnostech vedoucího lékárníka a dovodila, že jsou na ní kladeny nepřiměřené nároky a absolutní odpovědnost za výsledek, s čímž žalovaná nesouhlasila. Dle § 79 odst. 6 zákona č. 378/2007 Sb. je vedoucí lékárník odpovědný za zacházení s léčivými přípravky v jím vedené lékárně v souladu se zákonem. Praxe a judikatura dovodily, že tato odpovědnost zahrnuje i nakládání s léčivými přípravky v souladu s ostatními právními a stavovskými předpisy, které nakládání s léčivými přípravky upravují, např. s vyhláškou č. 84/2008 Sb.
26. Zatímco z hlediska disciplinární odpovědnosti lékárník – provozovatel či odborný zástupce provozovatele lékárny odpovídá spíše za koncepční vedení lékárny, správné nastavení předpisů a jejich pravidelnou kontrolu a nejsou mu tak připisovány ojedinělé excesy zaměstnanců lékárny, vedoucí lékárník i s ohledem na požadavek osobní přítomnosti v lékárně má odpovědnost širší, když jeho dohled nad chodem lékárny (přímo či prostřednictvím pověřeného farmaceuta), musí být v zásadě soustavný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2020, č. j. 4 As 57/2020-49, Sb. NSS 4092/2020, jenž se věnuje odpovědnosti odborného zástupce). Lze tak dovodit, že odpovědnost vedoucího lékárníka ve vztahu k nakládání s léčivými přípravky v jím vedené lékárně se blíží odpovědnosti objektivní. Zcela do ní lze zahrnout situaci, kdy jsou do jím vedené lékárny systematicky, tj. dlouhodobě a ve značném množství dodávány léčivé přípravky, aniž by byly řádně zavedeny do evidence. Takové jednání nelze srovnávat s žalobkyní uváděným příkladem nesouladu skladové evidence z důvodu drobných krádeží. Žalobkyně navíc nikdy neuvedla jiné vysvětlení prokázaného nesouladu.
27. Pokud jde o přiměřenost disciplinárního opatření, žalovaná měla za to, že napadeným rozhodnutím sice je zasahováno do práva žalobkyně na svobodnou volbu povolání, jedná se však o zásah opodstatněný a přiměřený. Přístup k profesi lékárníka je vzhledem k odborným nárokům na její výkon a k vysoké odpovědnosti s ní spojené omezen zákonem a stavovskými předpisy. Závažnost protiprávního jednání žalobkyně vykonávající

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

odpovědné funkce vedoucího lékárníka přesvědčila žalovanou o tom, že se žalobkyně v důležitých bodech mýlí s minimálními kvalitami a požadavky kladenými na lékárníky, a tím spíše na lékárníky působící ve funkcích zvýšené zodpovědnosti, a zvolená sankce je jediným prostředkem, který má žalovaná k dispozici, aby takové osobě zabránila lékárnické povolání nadále, resp. na dalších 5 let, vykonávat. Dočasná „likvidační“ povaha ve vztahu k výkonu profese lékárníka tak není skrytým postranním účinkem, ale jejím přiznaným cílem.

28. Žalobkyně ničím nepodložila svou tezi, že v jiných, obdobných případech Čestná rada žalované postupovala jinak. Žalovaná poznamenala, že se v minulosti s případy srovnatelnými s kauzou žalobkyně nesetkávala.
29. V nedávné době však vznikla bohatá rozhodovací praxe ve věcech skutkově takřka totožných, jako je případ žalobkyně. Přinejmenším od počátku roku 2023 se disciplinární orgány začaly zabývat novou vlnou protiprávní činnosti lékárníků spočívající v nesprávném vedení evidence léčivých přípravků (nenaskladňování) a v dalším nezákonném nakládání s léčivy bez jejich evidence, která je typicky motivovaná cenovou arbitráží při reexportu určitých léků na zahraniční trhy, tedy vidinou snadného zisku. Tato činnost deformuje trh s léčivy, poškozují výrobce léků a přeneseně pak české pacienty, kteří čelí nedostatku léků. Vedle toho poškozují i provozovatele lékáren, kteří svou profesi vykonávají v souladu s právními předpisy. Z důvodu této bezprecedentní eskalace závažné protiprávní činnosti ohrožující důvěryhodnost lékárnické profese, došlo u žalované k rozvoji rozhodovací praxe, resp. k zvýšení nápadu velmi závažných disciplinárních kauz, kdy ukládání trestu podmíněného či nepodmíněného vyloučení z komory již není výjimečným krokem, jako tomu bylo v minulosti.
30. Žalovaná sdělila, že od počátku roku 2023 ke dni 12. 3. 2024 vyloučila v disciplinárním řízení za tento druh deliktu 18 členů, z toho 8 podmíněně a 10 nepodmíněně. Vzhledem k mantinelům stanoveným v § 18 odst. 3 zákona č. 220/1991 Sb., zejména pak k horní hranici výše pokuty, nemá žalovaná k dispozici jiný účinný nástroj, jak této mimořádně závažné činnosti zabránit.
31. Závěrem žalovaná odkázala na nedávné rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 22. 7. 2024, č. j. 18 Ad 5/2024-69, kterým byla zamítnuta žaloba proti obdobnému rozhodnutí Čestné rady žalované, přičemž tamější žalobkyně uplatňovala obdobnou argumentaci.

Jednání před soudem

32. Při jednání dne 21. 10. 2024 žalobkyně i žalovaná setrvaly na svých procesních stanoviscích, odkázaly na svá písemná podání a shrnuly svou argumentaci. Žalobkyně podotkla, že sice byla přítomna předmětné kontrole ze strany SÚKL, ale o dalším průběhu kontroly, tj. o výzvách provozovateli, nevěděla. Poté, co bylo proti žalobkyni zahájeno disciplinární řízení, konfrontovala provozovatele a požádala ho o předložení důkazů o evidenci léčivých přípravků, ty jí však provozovatel neposkytl. V daném období nadto probíhal prodej předmětné lékárny a změna jejího provozovatele. Provozovatel přitom dostal pokutu 900 000 Kč, která pro něj nebyla likvidační, na rozdíl od sankce vůči žalobkyni. Žalobkyně dále považovala odkaz žalované na rozsudek sp. zn. 18 Ad 5/2024 za nepřiléhavý, jelikož v tomto případě učinila žalovaná vlastní kontrolu.
33. Žalovaná upozornila na § 25 odst. 1 a 2 kontrolního řádu, které předpokládají sdílení kontrolních zjištění mezi správními orgány.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

34. Soud zamítl důkazní návrhy žalobkyně – výslech Mgr. Jindřicha Teleckého, někdejšího jednatele provozovatele, a účastnický výslech žalobkyně. Soud považoval provedení důkazů za nadbytečné, pro posouzení věci postačuje obsah správního spisu, a to s ohledem na povahu odpovědnosti žalobkyně coby vedoucího lékárníka (podrobněji viz níže).

Posouzení žaloby soudem

35. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].
36. Po posouzení věci dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
37. Podle § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 220/1991 Sb. *každý člen komory má povinnost vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony* [obdobně § 7 odst. 1 písm. a) Organizačního řádu žalované].
38. Podle § 8 odst. 8 zákona č. 378/2007 Sb. *zacházet s humánními léčivými přípravky jinak než v souladu s tímto zákonem je zakázáno*.
39. Podle § 79 odst. 6 zákona č. 378/2007 Sb. *poskytovatel lékárenských zdravotních služeb musí mít pro každou lékárnou ustanovenou nejméně 1 osobu se specializovanou způsobilostí farmaceuta (dále jen „vedoucí lékárník“) odpovědnou za to, že zacházení s léčivy v lékárně odpovídá tomuto zákonu. Vedoucím lékárníkem může být poskytovatel lékárenských zdravotních služeb, pokud splňuje kvalifikační požadavky podle věty první. V lékárně po dobu jejího provozu musí být vždy přítomen vedoucí lékárník nebo jím pověřený farmaceut. Stejná osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou*.
40. Podle § 82 odst. 3 písm. e) zákona č. 378/2007 Sb. *provozovatelé oprávnění k výdeji podle odstavce 2 vedou úplnou a průkaznou evidenci skladových zásob, příjmu a výdeje léčivých přípravků uvedených v § 75 odst. 1 písm. a) a b) po jednotlivých položkách umožňující rozlišit lékovou formu, množství léčivé látky obsažené v jednotce hmotnosti, objemu nebo lékové formy, typ obalu a velikost balení léčivého přípravku, včetně kódu léčivého přípravku, pokud byl Ústavem nebo Veterinárním ústavem přidělen, a uchovávají tuto evidenci po dobu 5 let* (podrobnosti jsou uvedeny v § 22 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 84/2008 Sb.).
41. Podle bodu 12) Etického kodexu žalované *povinností lékárníka je znát a dodržovat předpisy pro výkon tohoto povolání včetně vnitřních stanovských předpisů Komory*.
42. Soud má ve shodě s žalovanou za to, že žalovaná mohla vycházet z kontrolních zjištění a rozhodnutí SÚKL a nebyla povinna provádět vlastní kontrolu. Jak správně podotkla žalovaná na str. 17 napadeného rozhodnutí, rozhodnutí SÚKL je pro ni coby správní orgán dle § 73 odst. 1 správního řádu závazné. Příléhavý je i odkaz žalované na § 25 odst. 1 a 2 kontrolního řádu, dle nichž kontrolní orgány vzájemně spolupracují a poskytují si údaje, informace a jiné kontrolní podklady. Skutková zjištění z kontroly a závěry ze správního rozhodnutí vztahující se k jednomu subjektu mohou být plně přenositelné i na věc jiného subjektu, zakládá-li totožný skutkový stav u obou (odlišnou) delikttní odpovědnost.
43. Žalobkyně přitom kromě poukazu na údajnou nesprávnost postupu žalované ničím konkrétním nevyvracela závěry SÚKL, tedy nic netvrdila, natož aby prokazovala. Netvrdila výslovně dokonce ani to, že léčivé přípravky byly v rozhodné době, kdy byla vedoucím lékárníkem předmětné lékárny, řádně evidenčně naskladňovány, což je

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

podstatou vytýkaného deliktu. Není též zřejmé, co by měla kontrola provedená samotnou žalovanou, již se žalobkyně dožaduje, vlastně zjišťovat a proč se žalobkyně domnívá, že by žalovaná mohla dojít k jiným skutkovým zjištěním.

44. Nelze vejít na argumentaci žalobkyně, že si nemohla opatřit důkazy s ohledem na časový odstup od kontroly ze strany SÚKL. Žalovaná dodržela prekluzivní lhůtu, v jejímž rámci lze po disciplinárně obviněném spravedlivě žádat, aby předkládal důkazy na podporu svých tvrzení. Důkazní pasivita žalobkyně jde k její tíži.
45. Argument, že se žalobkyně obrátila na provozovatele s žádostí o předložení důkazů o evidenci léčivých přípravků, se poprvé objevil až při jednání před soudem dne 21. 10. 2024, a není obsažen v žalobě, a to ani ve formě zárodku žalobního bodu. Takový žalobní bod je nepřipustný s ohledem na koncentraci řízení dle § 71 odst. 2 s. ř. s., neboť lhůta pro rozšíření žalobních bodů uplynula v pondělí 15. 7. 2024 (napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 15. 5. 2024).
46. Nadto by takový žalobní bod byl zjevně nedůvodný a s ním související provádění výsledku jednatele provozovatele irrelevantní. Žalobkyně z pozice vedoucího lékárníka nese osobní odpovědnost za zacházení s léčivými v předmětné lékárně, ona sama tak musí být schopna prokázat, že své povinnosti dodržela. I kdyby prokázala, že jí provozovatel neposkytl důkazy o evidenci léčivých přípravků (a soud pochybuje, že by je žalobkyni vydal, když je předtím nechtěl poskytnout SÚKL), žalobkyně by se tím nevyvinila z vytýkaného deliktu.
47. Odpovědnost žalobkyně coby vedoucího lékárníka se totiž fakticky blíží objektivní odpovědnosti, byť se nejedná o objektivní odpovědnost *stricto sensu*, tj. bez ohledu na zavinění, s případnou možností liberace (srov. § 20 a § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Zavinění je nepochybně nutné prokázat, podstatné je ovšem to, že vedoucí lékárník odpovídá s výjimkou excesů za vše, co se odehraje v jeho lékárně.
48. Soud odkazuje na rozsudek sp. zn. 4 As 57/2020, bod 41: „*Úkolem odborného zástupce je tak výhradně řádné odborné řízení předmětné lékárny, které spočívá v metodickém vedení a nastavení potřebných preventivních a kontrolních mechanismů, a nikoli v každodenním dohledu nad způsobem nakládání s léčivými jednotlivými farmaceuty. Za dodržování právních předpisů při běžné činnosti lékárny jsou totiž primárně odpovědní lékárníci a jejich vedoucí, ve vztahu k němuž je tato skutečnost výslovně zdůrazněna v ustanovení § 79 odst. 6 zákona o léčivech, které navíc vyžaduje přítomnost vedoucího lékárníka či jím pověřeného farmaceuta v lékárně po dobu jejího provozu. Za porušení povinností odborného zástupce naplňující skutkovou podstatu disciplinárního deliktu tak nelze považovat jednotlivá pochybení jiných farmaceutů při zacházení s léčivými v lékárně, nýbrž jen závažné nedostatky v odborném řízení její činnosti. Odborný zástupce ostatně z logiky věci nemůže být disciplinárně odpovědný za všechny nedostatky v běžném provozu lékárny, neboť jim nelze nikdy bezezbytku předejít ani v případě, kdyby v rámci odborného řízení lékárny zavedl veškerá rozumná opatření k předcházení všech myslitelných pochybení. Z těchto důvodů zákonodárce nezakotvil objektivní odpovědnost odborného zástupce za protiprávní nakládání s léčivými přípravky v příslušné lékárně ani tak učinit nemohl, neboť držitelé uvedené funkce na rozdíl od vedoucího lékárníka (či jím pověřeného farmaceuta) nestanovil povinnost osobní přítomnosti v lékárně ani povinnost dohlížet na dodržování právních předpisů při jejím každodenním provozu.*“ (zvýraznění doplněno soudem).

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

49. Nároky žalované kladené na žalobkyni z hlediska výkonu funkce vedoucího lékárníka, jehož dohled nad děním v lékárně musí být v zásadě soustavný, tedy nejsou nepřiměřené, naopak odpovídají dikci a smyslu § 79 odst. 6 zákona č. 378/2007 Sb. a též judikatuře.
50. V projednávaném případě nešlo o náhodné a bagatelní evidenční nenaskladnění léčivých přípravků, resp. ztrátu léčivých přípravků, jak by tomu bylo v případě žalobkyni zmiňované krádeže v lékárně. K evidenčnímu nenaskladňování docházelo po dobu více než třech měsíců, šlo o tisíce balení více než stovky druhů léků v hodnotě milionů Kč. Jednalo se tedy o systematické a dlouhodobé opomíjení řádné evidence a soud pokládá za vyloučené, aby o něm žalobkyně nevěděla (viz str. 18 napadeného rozhodnutí). Z tohoto důvodu je nerozhodné, zda žalobkyně věděla, či nevěděla o podrobnostech průběhu kontroly s provozovatelem. Ostatně jejímu zahájení byla přítomna osobně, a už zahájení kontroly v ní mělo vzbudit zájem o kontrolované skutečnosti, nese-li za ně osobní, a takřka absolutní odpovědnost.
51. Jestliže vedoucí lékárník, který je povinen být v lékárně osobně po celou dobu jejího provozu a odpovídá za zákonné nakládání s léky, opomine zaevidovat takové množství léků po delší období, pak nelze mít za to, že svou funkci vykonává řádně. Správný je též závěr žalované, že s ohledem na okolnosti, zejm. rozsah protiprávního jednání a související lhostejnost žalobkyně ke svým povinnostem, se muselo nutně jednat o zavinění přinejmenším ve formě nepřímého úmyslu.
52. Co se týče uložené sankce, soud nejprve podotýká, že ačkoli čl. 26 Listiny základních práv a svobod zaručuje právo na svobodnou volbu povolání, rozhodně to neznamená, že může kdokoli vykonávat jakékoli povolání, popř. že nemůže být zbaven práva vykonávat určité povolání. Dle odst. 2 citovaného článku může zákon stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. Stanovení podmínek a omezení výkonu určitého povolání uskutečňuje veřejná moc ve veřejném zájmu, jímž je především zájem na kvalitě výkonu takových činností (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 504/03).
53. Jak správně poznamenala žalovaná, přístup k profesi lékárníka je vzhledem k odborným nárokům na její výkon a vysoké odpovědnosti s ní spojené omezen zákonem a stavovskými předpisy. Žalovaná má rovněž pravomoc trestat své členy, a to i vyloučením. Soud dodává, že rovněž kárné orgány jiných profesních samospráv mají pravomoc vyloučit své členy, dopustí-li se závažných profesních provinění [např. § 32 odst. 3 písm. e) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, nebo § 48 odst. 3 písm. c) zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)]. Profesní samosprávy tak mají zákonnou možnost ukládat „likvidační“ sankci, přičemž opětovný výkon povolání je podmíněn uplynutím určitého času, popř. jinými podmínkami. Zákaz ukládání likvidačních pokut dle judikatury Ústavního soudu tudíž nelze vykládat tak, že by žalovaná nebyla oprávněna vyloučit svého člena, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky.
54. Pokud jde o přiměřenost sankce, žalovaná se závažnosti jednání žalobkyně věnuje na str. 18 a 19 napadeného rozhodnutí. Žalobkyně je vedoucím lékárníkem, jde o dlouhodobé (více než tři měsíce) porušování povinností v mimořádně vysokém rozsahu (tisíce balení více než stovky druhů léků v hodnotě milionů Kč) a léčivé přípravky nejsou dohledatelné. Žalobkyně přitom jednala přinejmenším v nepřímém úmyslu.
55. Žalovaná rovněž zmínila důsledky jednání žalobkyně, které může mít negativní dopad nejen na odbornost zacházení s léčivými v lékárně a tím i na život nebo zdraví pacientů, ale má též negativní vliv na celkové prostředí trhu s léčivými přípravky a na možnost jeho Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

veřejnoprávní regulace. To je důležité např. v případě stahování léčivých přípravků z důvodu závady v jakosti. Ztráta veřejné kontroly nad značným množstvím léčivých prostředků, které mohou při nesprávném užití škodit, a jejich další přepravek může systémově narušit zásobování českých pacientů léky. Vysokou míru pravděpodobnosti, že smyslem protiprávního jednání žalobkyně byl další přepravek léčivých přípravků, lze dovodit mj. z jejich sortimentu, když podstatná část patří mezi léky s nejvyšším cenovým rozdílem mezi Českou republikou a zahraničními trhy.

56. Na základě výše uvedeného žalovaná dospěla k závěru, že nepostačí uložení pokuty, ani podmíněného vyloučení z komory, ale je nezbytné uložit nejprísnejší sankci, tj. vyloučení z komory. Soud konstatuje, že žalobkyně výše zmíněné úvahy žalované ničím konkrétním nevyvracela, přičemž soud je považuje za logické, soudržné a racionální, *ergo* správné. Materiální znak deliktu – společenská škodlivost byl přitom dle soudu popsán dostatečně a vysoká míra ohrožení důležitých zájmů společnosti chráněných právními předpisy je dána. K otázce formy zavinění se soud vyjádřil výše, přičemž aproboval závěr žalované o přinejmenším nepřímém úmyslu žalobkyně.
57. Stran srovnání s případem řešeným v rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 26. 11. 2018, č. j. 759/ČR/2018, soud přitakává žalobkyni, že nejde o zcela shodný případ jako u ní, to ovšem neznamená, že ho žalovaná nemohla využít ke komparaci. Žalovaná na str. 19 napadeného rozhodnutí netvrdila, že jde o skutkově totožnou věc. Ve srovnávaném případě byl objem nezaevidovaných léčivých přípravků výrazně nižší. Žalobkyni sice není přičítán výdej léčivých přípravků neznámou osobou jako ve srovnávaném případě, ovšem závažnost nezaevidování léčivých přípravků je v jejím případě zjevně o tolik vyšší, že žalovaná mohla za tento delikt uložit nejprísnejší sankci. Nutno dodat, že správní žaloba proti srovnávanému rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Ad 8/2019-56.
58. Žalovaná v řízení před soudem ozřejmila (v tomto případě nejde o nepřípustné doplňování odůvodnění napadeného rozhodnutí, a to s ohledem na časový kontext), že její správní praxe musela reagovat na nově vzniklou situaci, kdy začalo docházet k častému a závažnějšímu porušování povinnosti spočívající v řádné evidenci léků jejími členy. Skutečnost, že žalovaná dosud ukládala nejprísnejší sankci výjimečně a sporadicky, ji nezbavuje možnosti reagovat na vývoj v oblasti páchaní deliktů, tedy možnosti pozměnit dosavadní správní praxi, či vytvořit zcela novou, neexistuje-li pro dané delikty adekvátní srovnání vzhledem k jejich vysoké společenské nebezpečnosti. Podstatné je, že postup žalované je odůvodněný a racionální.
59. Soud pak může potvrdit, že je mu známo, že žalovaná za obdobné disciplinární delikty ukládá trest vyloučení, k čemuž odkazuje na řízení u zdejšího soudu sp. zn. 18 Ad 5/2024, sp. zn. 11 Ad 7/2024 a sp. zn. 11 Ad 8/2024. Ve všech případech byly žaloby zdejším soudem zamítnuty.
60. Ohledně navrhané moderace trestu (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) soud uvádí, že jejím smyslem a účelem není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro své ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23). Jak soud vysvětlil

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

výše, žalovaná uložila žalobkyni nejprísnejší sankci dôvodně, a to s ohledem na závažnost jejího jednání a povahu chráněných zájmů.

Závěr

61. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
62. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. K požadavku žalované na náhradu nákladů řízení soud připomíná ustálenou judikaturu správních soudů, podle které náklady nepřevyšující náklady běžné úřední činnosti se žalovanému správnímu orgánu nepřiznávají (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, Sb. NSS 3228/2015). Jak soud uvedl výše, v projednávaném případě žalované nevznikly jakékoliv náklady, které by převyšovaly její běžnou úřední činnost. Soud rovněž poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, č. j. 5 As 140/2015-41, dle něhož nelze náklady na právní zastoupení veřejné vysoké školy advokátem považovat za účelně vynaložené, neboť byla personálně i materiálně vybavena k tomu, aby byla schopna samostatně vystupovat v řízení před soudem v pozici správního orgánu. Totéž nepochybně platí i pro žalovanou; akceptování nákladů na advokáta by mohlo přicházet v úvahu např. u obecního úřadu velmi malé obce, tím však žalovaná není.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Praha 21. října 2024

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.